

Aktivnosti i postupci sportskih animacija kod školske djece

Dorić, Ivona

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:221:201509>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-31**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Diplomski sveučilišni studij kineziologije

**AKTIVNOSTI I POSTUPCI SPORTSKIH
ANIMACIJA KOD ŠKOLSKE DJECE**

IVONA DORIĆ

(DIPLOMSKI RAD)

Split, 2024.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Diplomski sveučilišni studij kineziologije

**AKTIVNOSTI I POSTUPCI SPORTSKIH
ANIMACIJA KOD ŠKOLSKE DJECE**

(DIPLOMSKI RAD)

Student:
Ivona Dorić

Mentor:
Izv. prof. dr. sc. Mirjana Milić

Split, 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD _____	4
2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA _____	8
3. CILJ RADA _____	12
4. METODE RADA _____	13
4.1. Uzorak ispitanika _____	13
4.2. Uzorak varijabli (mjernih instrumenata) _____	14
4.3. Opis eksperimentalnog postupka _____	14
4.4. Metode obrade podataka _____	14
5. REZULTATI I RASPRAVA _____	15
6. ZAKLJUČAK _____	21
7. LITERATURA _____	23

SAŽETAK

Cilj ovoga rada je utvrditi koje se aktivnosti i postupci sportske animacije provode kod školske djece na području Istarske županije te njihove sklonosti pojedinim sportskim aktivnostima.

Na uzorku ispitanika koji uključuje 229 osnovnoškolske djece (128 učenica te 101 učenika) od 5. do 8. razreda s različitih područja Istarske županije primijenjen je anonimni on line upitnik *Aktivnosti i postupci sportskih animacija kod školske djece*, koji je konstruiran isključivo za ovo istraživanje.

Dobiveni rezultati ukazuju da učenici/e najčešće biraju svoju sportsku aktivnost koja im je organizirana kao izvannastavna ili izvanškolska aktivnost pri školi, zatim nasljeđuju svoju obiteljsku tradiciju bavljenja nekom sportskom aktivnošću, preko prijatelja/ice, medija te putem lokalnih klubova u mjestu stanovanja ili na putu do škole. Pojedini ispitanici odlaze na sportske aktivnosti u druge sredine jer su roditelji u mogućnosti financijski popratiti želje svoje djece (tenis, jahanje, i sl).

Više od 25% ispitanika uopće se ne bavi ili se povremeno bave nekom sportskom aktivnošću, a od onih koji su uključeni u neki oblik trenažnog procesa, većina sebe ne vide u budućnosti kao profesionalne ili aktivne sportaše ili moguće rekreativce.

Sve ovo ukazuje da ne postoje sustavni postupci sportske animacije kod školske djece na području Istarske županije.

Ključne riječi: kineziološke aktivnosti, učenice, učenici, školski sport.

ABSTRACT

ACTIVITIES AND PROCEDURES OF SPORTS ANIMATIONS FOR SCHOOL CHILDREN

The aim of this study was to determine the activities and procedures of sports animation conducted among school children in the Istrian County and their inclinations towards specific sports activities. An anonymous online questionnaire titled "Activities and Procedures of Sports Animation among School Children" was administered to a sample of 229 elementary school children (128 female students and 101 male students) from grades 5 to 8 from various areas of the Istrian County. The questionnaire was specifically designed for this research. The results indicate that students most commonly choose sports activities organized as extracurricular or out-of-school activities at their school. They also often inherit their family tradition of engaging in a particular sport, get involved through friends, media, or local clubs in their area of residence or on their way to school. Some respondents participate in sports activities in other environments because their parents can financially support their children's desires (such as tennis, horseback riding, etc.). More than 25% of the respondents either do not engage in any sports activity at all or do so occasionally. Among those involved in some form of training process, the majority do not see themselves as professional or active athletes or potential recreational athletes in the future.

All of this indicates that there are no systematic procedures for sports animation among school children in the Istrian County.

Keywords: kinesiological activities, female students, male students, school sports.

1. UVOD

Školska djeca današnjice imaju znatno više slobodnog vremena od odraslih te zbog svog specifičnog biopsihosocijalnog statusa u okolini i društvu njihovo slobodno vrijeme mora biti specifično i organizirano, a ne prepušteno slučaju (Previšić, 1987).

Aktivnosti i prostor slobodnog vremena shvaćeni su kao važno sredstvo za osnaživanje školske djece i mladih kao i sfera realizacije interesa svakoga pojedinca ili skupine (Jeđud i Novak, 2006). Sedentarna ponašanja negativno utječu na pojavu, progresiju i oporavak od različitih metaboličkih poremećaja i bolesti kardiovaskularnog sustava, dok programirana, redovita i planirana tjelesna aktivnost omogućuje smanjenje rizika za nastanak navedenih problema.

Kineziološka angažiranost djeluje na kvalitetu funkcionalnih kapaciteta, funkcioniranje muskuloskeletnog sustava, poboljšanje imunološkog stanja organizma, omogućuje kvalitetniji oporavak kao i rehabilitaciju od muskuloskeletnih poremećaja i oboljenja.

Bavljenje sportskim aktivnostima kod školske djece, najčešće je vezano uz rekreativno druženje s prijateljima, dok se kontinuirano treniranje nekog sporta znatno manje prakticira (Samardžić, Bego, Milavić, 2011).

Posljedice nedovoljnog kretanja mogu se kompenzirati odgovarajućim kineziološkim aktivnostima, odnosno programima te na taj način stvoriti pozitivan utjecaj na sveopće stanje organizma.

Svakodnevno se sve više naglašava važnost i potreba aktivnog životnog stila s redovnom tjelesnom aktivnošću tijekom djetinjstva, školske dobi, adolescencije i kasnije u odrasloj dobi, a radi očuvanja zdravlja, dobrobiti pojedinca, ali i čitave populacije (Breslauer, 2008). Napredak u razvoju tehnologije dovodi do sve manje potrebe za fizičkom aktivnosti, unatoč potvrđenoj činjenici da je za održavanje zdravlja i sprječavanja razvoja kroničnih bolesti fizička aktivnost neophodna .

Sjedeće aktivnosti čiji se glavni uzrok može pronaći upravo u razvoju tehnologije, dovode do ozbiljnog narušavanja psihofizičkog zdravlja školske djece, koji su upravo ti koji najviše vremena provode u korištenju tehnologije.

U 21. stoljeću ne postoji niti jedan drugi medicinski tretman ili lijek koji toliko obećava i daje tako dobre rezultate u očuvanju zdravlja kao što je to redovna tjelesna aktivnost. Za ocjenu tjelesne aktivnosti primijenjen je kriterij od minimalno 30 minuta tjelesne aktivnosti 3 puta tjedno, vezanih za aktivnost u odlascima/dolascima na posao, fakultet i aktivnost tijekom slobodnog vremena.

Današnja školska djeca žive većinom sedentarnim načinom života, a tomu svemu pridonosi činjenica da tehnologija uzima svoj zamah kao nikada prije te posljedice COVID-19 bolesti koja je uvelike ostavila trag na cijelu populaciju, a posebice na djecu. Ujedno prekomjerna tjelesna masa kod pojedinaca, također ograničava djecu kod bavljenja sportom, pa se može reći kako je pretilost kod djece postao ozbiljan problem današnjice.

Za djecu i mlade u dobi od 5-17 godina SZO preporučuje minimalno 60 minuta umjerene do visokointenzivne tjelesne aktivnosti dnevno. Te preporučene standarde ostvaruje u prosjeku samo oko 20 % djece i mladih u svijetu (World Health Organisation 26/04/2016, url).

Situacija na području Hrvatske je također vrlo zabrinjavajuća po pitanju tjelesne aktivnosti kod djece i mladih. Iz godine u godinu sve je veći broj tjelesno neaktivnih pojedinaca, a sama posljedica neaktivnosti je pretilost koja uzrokuje povećan broj zdravstvenih oboljenja. Osim razlike s obzirom na uključenost u sport nekadašnje školske djece i današnjih učenica i učenika, također može se vidjeti i znatna razlika uključenosti u sport između spolova, pa tako je udio tjelesne aktivnosti u slobodno vrijeme školske djece nešto veći nego kod mladih, a isto tako, dječaci i mladići više su tjelesno aktivniji u slobodno vrijeme od djevojčica i djevojaka (Badrić i Prskalo, 2010).

Tjelesna aktivnost u pogledu tjelesnog zdravlja ima važnu ulogu u povećanju mišićne mase, očuvanju koštane mase i zadržavanju spretnosti.

Određena razina tjelesne aktivnosti značajna je u prevenciji mnogih negativnih stanja organizma poput: već navedene gojaznosti, zatim hipertenzije, povišene razine kolesterola kao i opasnosti od razvoja bolesti srčano – krvožilnog sustava.

U vidu mentalnog zdravlja brojna provedena empirijska istraživanja pokazala su da tjelovježbe ima pozitivan utjecaj na smanjenje i nastajanje psihosomatskih smetnji kao i na anksioznost i depresiju.

Bavljenje nekim oblikom tjelesne aktivnosti utječe na formiranje osobnosti te djeluje na zdravstvenu i morfološko – funkcionalnu osobnost kod djece. Tjelesnom aktivnošću aktivira se kompletan lokomotorni sustav važan za transformaciju energije, prijeko potrebne za aktivaciju stanica u organizmu.

Nacionalna istraživanja ukazuju na sve veći broj pretilih školske djece i adolescenata, na povećanje nasilja i agresivnost među školskom djecom i adolescentima kao i povećanu zlouporabu alkohola i droga (Milić, 2019; Đonlić, 2023).

Posljedice nedovoljnog kretanja mogu se kompenzirati odgovarajućim kineziološkim aktivnostima, odnosno programima te na taj način stvoriti pozitivan utjecaj na sveopće stanje organizma.

Tjelesno vježbanje stvara ravnotežu u mnogim regulacijskim, funkcionalnim i fiziološkim mehanizmima. Vezano za obavljanje tjelesne aktivnosti, problem se javlja u nedostatku uvjeta, odnosno nedostatku interesa za istim.

Ako postoje uvjeti, nedostaje interes, a s druge strane često nedostaju uvjeti za zadovoljavanje interesa školske djece i mladih za određenu sportsku aktivnost (Perasović i Bartoluci, 2007).

Kineziologija danas dobiva sve veći značaj u suvremenom društvu te polako postaje jedna od najvažnijih znanosti, osobito zbog potrebe očuvanja zdravlja stanovnika. Zdravlje je sve više ugroženo radi sve veće zastupljenosti pasivnog, sjedilačkog tzv. sedentarnog stila života osobito školske djece i mladih.

Rezultati Hrvatske zdravstvene ankete provedene 2003. godine na odrasloj populaciji u dobi od 18 do 74 godine pokazali su da je u prosjeku 35,5% ispitanika (44% muškaraca i 30 % žena) nedovoljno tjelesno aktivno. Osobito zabrinjava veliki udio tjelesno nedovoljno aktivnih osoba u mlađim dobnim skupinama (18-34) godine (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, 2010).

Današnja školska djeca i adolescenti većinu vremena provode "zabavljajući se" upravo tehnološkim spravama. Osnovne živčane veze i putovi mladih osoba, formirale su se u tehnološkoj eri karakteriziranoj smanjenjem direktnih socijalnih kontakata i povećanjem broja dostupnih i obrađivanih informacija. Da bi odgovorio na zahtjeve današnjeg načina života i potrebe za brзом obradom informacija, mozak djece se morao prilagoditi. Formirao je drugačije živčane veze i putove i drugačije radi u odnosu na način kako radi mozak starijih generacija (Teglović, 2013).

Psiholozi upozoravaju na štetne učinke tehnologije na preopterećenje mozga mladih osoba, pošto je najčešći vid komunikacije među mladima upravo mobilni telefon uz Internetske društvene mreže poput Facebooka i Instagrama te razne forume na koje se sveo osnovni vid komunikacije među školskom djecom i adolescentskom populacijom. Takvo stanje negativno se odražava na optimalni rast i razvoj najvećeg broja ljudskih osobina i sposobnosti koje se nalaze u osnovi najšire shvaćenog pojma zdravlja. Nužno je stoga da kineziologija odnosno stručnjaci koji se prvenstveno brinu za zdravlje agresivnije zahtijevaju uvođenje

svakodnevnog vježbanja u škole, i više slobodnog vremena za kreativne djelatnosti, pa i vježbanje, što neke zemlje u svijetu već uspješno provode.

Škola kao ustanova osigurava dječji razvoj kroz veliki broj predmeta koji su određeni ministarstvom te samim time postaje veliki utjecajni faktor u psihofizičkom razvoju djece.

S obzirom da djeca većinu svojeg dana provode u školi vrlo je bitno kakvi će se sadržaji pružati djeci. To će nadalje utjecati na njihove kognitivne sposobnosti i konativne osobine te na samu zainteresiranost za bavljenjem sportom

Osim već dobro poznate činjenice da tjelesna neaktivnost utječe na prekomjernu tjelesnu masu ovdje će biti navedeno i nekoliko važnih faktora koje znatno utječu na odabir sportske aktivnosti u slobodno vrijeme. Zanimanje za faktore utjecaja odabira sportske aktivnosti i animacija znatno utječe i na sam trend bavljenja i ne bavljenja sportom. Vrlo je važno na koje načine će se iskoristiti slobodno vrijeme i hoće li ono biti utrošeno na neke nekonvencionalne ili konvencionalne sportske sadržaje. Neki od faktora odabira su: sadržaji koji se nude u naselju, prometna infrastruktura dolaska do mjesta održavanja sportske aktivnosti, školski sport i izvannastavne aktivnosti koje se nude, socioekonomski status pojedinaca, prateći trendovi te sama tradicija za pojedinim sportom. Osim sve slabije zainteresiranosti za sportskom aktivnošću, općenito da se zamijetiti kako broj talentiranih sportaša u izvanškolskim aktivnostima točnije u sportskim klubovima opada kao i sami rezultati kod svladavanja motoričkih testova.

To je prilično zabrinjavajuće obzirom da danas ima više mogućnosti, bolji uvjeti provođenja tjelesnih aktivnosti, veći broj različitih sadržaja, pristupačnije aktivnosti, sportske igre kao i veća i bolja osviještenost roditelja i društvene zajednice.

2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA

S obzirom na suvremeni stil života u kojem su se pojavili određeni zdravstveni problemi sve je veći interes istraživača kako doći do nekakvog rješenja problematike zdravog načina života kod djeteta. Kako je nekad zdravstvenih problema, uzrokovanih nepravilnom aktivnošću ili načinom provođenja slobodnog vremena kod djece, bilo manje, nije se niti moralo tragati za problemima te vrste. Ipak, u posljednjih nekoliko desetljeća neki znanstvenici su već u početku pojavljivanja ovog problema ukazali na nužnost uvođenja nekih promjena.

Sjolie i Thuen (2002) su proučavali odnos između načina putovanja na posao i iskorištavanja slobodnog vremena kod djece koja žive u ruralnim ili urbanim krajevima grada. Djeca koja žive u ruralnim dijelovima moraju putovati do škole u prosjeku 4,2 sata tjedno te nakon toga u slobodno vrijeme se bave fizičkom aktivnosti 9,1 sati na tjedan. Djeca iz urbane sredine koja ne putuju autobusom ne troše vrijeme na prijevoz, ali to ne znači da su i više aktivna. Dapače u ovom istraživanju je utvrđeno kako imaju nešto manje aktivnosti tjedno u usporedbi s vršnjacima iz ruralnih sredina, 8,9 sati fizičke aktivnosti u slobodno vrijeme. Nadalje, istraživači su pitali koliko se sati provodi pred ekranima pa su ova ista djeca koja su manje fizički aktivna bila 2,7 sati više pred ekranima u tjednu. Sve ovo istraženo je 2002. a sada možemo zamisliti kakvo je stanje kada je ekranizacija postala jako velik dio našeg života.

Ilišin (2002) je istraživala aktivnosti u slobodno vrijeme te na uzorku od 2000 mladih dobila zanimljive podatke. 70,9% od tih 2000 mladih svoje slobodno vrijeme često provodi gledajući TV. 16,2 % njih se aktivno bavi sportom i manje gledaju televiziju.

Osim problema donesenih ekranizacijom tu je i problem financijske nemogućnosti. Danci Mehlbye i Jensen (2003) utvrdili su da većina djece ima slobodno vrijeme ispunjeno sportskom aktivnošću dok je samo jedan mali dio njih sportski neaktivan. U daljnjem djelu istraživanja utvrdili su kako je taj manji dio djece zapravo stranog podrijetla ili su im roditelji nezaposleni. Iz toga se lako da zaključiti da financije uvelike ograničavaju bavljenje sportom. Naravno ovaj problem može biti usko vezan za regiju na kojoj je ovo istraživanje provedeno ali svakako jedna velika pomoć u daljnjim postavljanjima pretpostavki i istraživanjima.

Istraživanja su pokazala pozitivan odnos tjelesnog zdravlja i kineziološke angažiranosti u vidu psihološke dobrobiti, no isto tako pokazala su opadanje kineziološke angažiranosti

mladih s porastom njihove dobi. Uzorak kontinuiranog opadanja kineziološke aktivnosti nalazi se upravo u tehnizaciji i informatizaciji društva (Kautiainen i sur., 2005). Primjer informatizacije društva upravo je korištenje osobnih računala u adolescenata, u svrhu ostvarivanja socijalnih kontakata, zabave i usvajanje nastavnih potreba, koja sa sobom uz obogaćivanje kvalitete života nosi i velik problem u vidu sve većeg sedentarnog načina života. Percipirana sportska kompetencija – PSK, stav je o osobnim sportskim mogućnostima, temeljen na subjektivnom poimanju svakog pojedinca te se smatra dijelom samopoimanja pojedinca koji se stvara na bazi iskustva. Istraživanja su utvrdila da između učenika i učenica nema razlike u vidu opće percipirane sportske kompetencije, dok se na ljestvici specifične sportske kompetencije uviđaju razlike između učenika i učenica, te tako učenici postižu značajno veće rezultate. U učenika je isto tako pokazana viša pasivna zaokupljenost sportom, veća kineziološka angažiranost i specifična sportska kompetencija nego u učenica. Pasivna zaokupljenost u djevojčica znatno je niža od aktivne, dok učenici koriste računalo u znatnoj mjeri više od učenica.

Na uzorku od 290 učenika Arbunić (2006) je istraživao slobodno vrijeme učenika od 5 do 8 razreda. Rezultati su pokazali da djeca tijekom radnog dijela tjedna imaju 28% svoga dana slobodno odnosno ostalih 72% nisu slobodni. U tih 28% svog slobodnog vremena ti učenici provode 49 minuta u igri a ostalih 2 sata i 14 minuta otpada na provođenje vremena pred ekranom.

S vremenom kako je i očekivano desile su se neke promjene prvenstveno u smislu povećane dostupnosti različitih uređaja djeci pa su 5 godina nakon, Velde i sur. (2007) na području Europe anketirali 12538 djece u dobi do 11 godina i istražili koliko vremena se provodi na ekranima i koliko u fizičkoj aktivnosti. Rezultati istraživanja ukazala su da dječaci puno više provode vremena u fizičkoj aktivnosti i sjedeći za televizijom dok djevojčice velik dio vremena provode sedentarno. Jedna dobra poveznica s prekomjernom tjelesnom masom s obzirom na malu ili nikakvu količinu bavljenja fizičkom aktivnošću.

U izvješću istraživanja Madden, Lenhart, Duggan, Cortesi & Gasser (2013) navodi se nekoliko činjenica o korištenju mobilnih telefona američkih adolescenata dobi od 12 do 17 godina. Više od trećine adolescenata, točnije njih 37% posjeduje *smarthphone* ili neki drugi uređaj za «mobilni» Internet, što je znatno više u odnosu prema 23% iz 2011. godine; 78% ih

posjeduje mobitel, dok je 2004. godine 45% adolescenata imalo svoj mobitel; 74% adolescenata barem povremeno pristupa internetu preko nekog od mobilnih uređaja; djevojčice značajno više od dječaka navodeći kako najčešće internetu pristupaju preko svojih mobilnih telefona (29% naprema 20%); među starijim adolescenticama, 55% ih navodi kako najčešće koriste upravo svoj mobilni telefon za pristup internetu. Istraživanjem se dolazi do zaključka da je korištenje mobilnih telefona, posebice smartphona povezano sa sedentarnim načinom života adolescenata.

Prema istraživanjima autora Milavić, Milić i Grgantov (2013) koje je provedeno na 305 učenika završnih razreda osnovnih škola gradova Trogira, Kaštela i Solina, utvrđeno je da školska djeca često koriste mobitel i računalo za potrebe komuniciranja s vršnjacima i za zabavu, odnosno, korištenje mobitela u prosjeku nije visoko izraženo među učenicima završnih razreda osnovne škole.

Kako je u istraživanju sudjelovalo 163 učenica i 142 učenika, došlo se do zaključka kako se ispitanici različitog spola razlikuju rezultatima na ljestvici korištenja mobitela pri čemu djevojčice značajno više koriste mobitele od dječaka. Između učenika i učenica utvrđene su značajne razlike za većinu mjerenih varijabli izuzev za opće samopoimanje i korištenje računala za surfanje i komunikaciju. Dječaci imaju značajno višu opću i specifičnu percipiranu sportsku kompetenciju, višu kineziološku angažiranost i pasivnu zaokupljenost sportom, višu procjenu svoje slike o tijelu, te nižu procjenu svoje percepcije zdravlja od učenica. Oni od učenica više koriste računalo za zabavu i informiranje, a manje za svoje nastavne potrebe

Za razliku od istraživanja Milavića i sur. (2012), autori Milić, Milavić i Grgantov (2011) u svojoj studiji, utvrdili su kako nema statistički značajnih razlika između učenica i učenika u učestalosti pripadanja pojedinom tipu korisnika mobitela i računala. Značajnost utvrđene diskriminacijske funkcije varijabli kod dječaka pokazuje najveće razlikovanje dvaju tipova nisko i visoko aktivnih korisnika računala. Učenike koji provode najmanje vremena za računalom karakterizira bolja predodžba o svom zdravlju, dok su visoko aktivni učenici izrazito visoko pasivno zaokupljeni sportom, imaju izraženu opću i specifičnu percipiranu sportsku kompetenciju, te naposljetku, više su kineziološki angažirani.

Kurtović (2023) definira animaciju kao pojam pobuđivanja interesa kod djece za sport. Kako bi se dijete pravilno razvilo vrlo je važno da svakodnevno sudjeluje u raznim tjelesnim aktivnostima, bile one organizirane ili samostalne. Pravilno tjelesno vježbanje utječe na rast i razvoj, sprječava nastanak raznih bolesti, pomaže u regulaciji tjelesne mase i visine, utječe na psihi te pruža djetetu zadovoljstvo. Razvija se koštano-vezivni i živčano-mišićni sustav. Tjelesnim aktivnostima dijete doprinosi kvalitetnijem razvoju velikih mišića, pojačanom radu organa za disanje i razvoju središnjeg živčanog sustava (Ivanković, 1978). Tjelesnim aktivnostima dijete zadovoljava svoju potrebu za igrom i kretanjem, uči sportskom ponašanju, upornosti, stvara kvalitetne navike, stječe identitet i formira vlastiti karakter (Sever, 2015).

3. CILJ RADA

Cilj ovoga rada bio je utvrditi koje se aktivnosti i postupci sportske animacije provode kod školske djece na području Istarske županije te njihove sklonosti pojedinim sportskim aktivnostima.

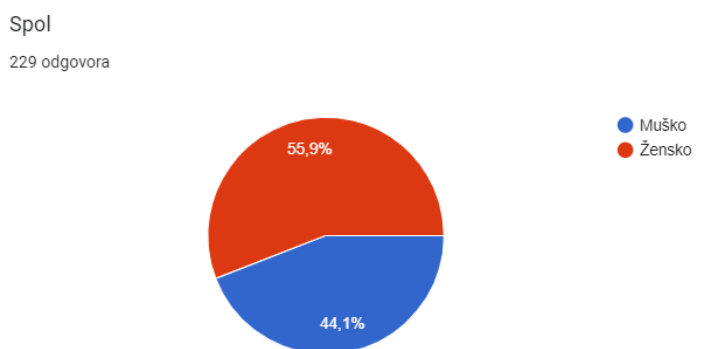
4. METODE RADA

4.1. Uzorak ispitanika

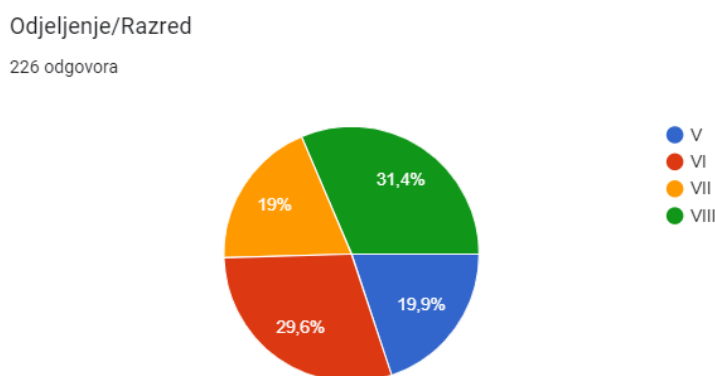
Uzorak ispitanika uključivao je 229 osnovnoškolske djece (128 učenica te 101 učenika) od 5. do 8. razreda s različitih područja Istarske županije. Prosječna tjelesna visina iznosi 164,21 cm, a prosječna tjelesna masa je 70,89 kg.

Ukupno je sudjelovalo 45 učenica/ka iz 5 razreda, 67 učenica/ka iz 6 razreda, 43 učenice/ka iz 7 razreda te 71 učenica/ka iz 8 razreda.

U Grafu 1. su prikazane relativne (postotne) vrijednosti zastupljenosti školske djece u ovom istraživanju po spolu, a u Grafu 2. relativne (postotne) vrijednosti zastupljenosti školske djece prema razrednom odjeljenju (tri ispitanika nisu odgovorila na ovo pitanje).

Graf 1. Relativne (postotne) vrijednosti zastupljenosti školske djece po spolu

Graf 2. Relativne (postotne) vrijednosti zastupljenosti školske djece prema razrednom odjeljenju

4.2. Uzorak varijabli

Uzorak varijabli predstavljao je anonimni on-line upitnik *Aktivnosti i postupci sportskih animacija kod školske djece*, koji se sastoji od 15 pitanja te je konstruiran isključivo za ovo istraživanje. Osim osnovnih demografskih čestica, ostala pitanja su kombiniranog tipa te su ispitanici odgovarali na već ponuđene odgovore, odnosno imali su otvoreni tip pitanja gdje su slobodno odgovarali.

4.3. Opis eksperimentalnog postupka

Na samom početku, nakon što je dobiveno pismeno odobrenje za provođenje istraživanja od strane roditelja maloljetne školske djece te suglasnosti uprave škole, razrednika i psihologinje, predložen je plan i svrha istraživanja.

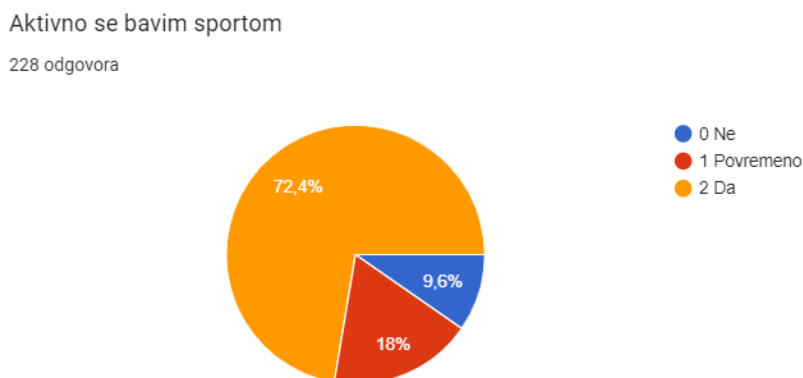
Upitnik *Aktivnosti i postupci sportske animacija kod školske djece* postavljen je na on-line platformu te su psihologinja i razrednici zamoljeni da svojim učenicama/cima podijele iste podržanim mobilnim aplikacijama u svoje razredne grupe. Ispitanici su bili u mogućnosti samo jednom ispuniti anonimni anketni upitnik koji nije bio obavezan. Anketiranje je trajalo 27 dana, od 21.12.2023. do 17.01.2024.

4.4. Metode obrade podataka

Za utvrđivanje deskriptivnih parametara korištenih varijable izračunata su: učestalost, odnosno apsolutna (U), kao i relativna vrijednost (%) pojedinog odgovora te su grafički prikazani. Podaci su obrađeni računarnim programom u *Exel* tablici te *Statistica Ver 13.00*.

5. REZULTATI I RASPRAVA

U Grafu 3. prikazani su rezultati odgovora na pitanje koliko se ispitanika/školske djece aktivno bavi nekim sportom.

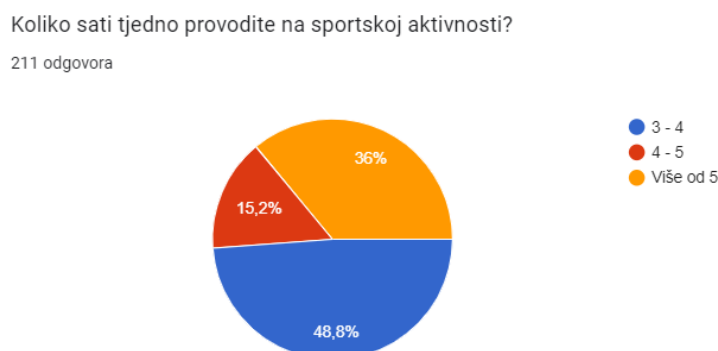

Graf 3. Rezultati odgovora_aktivno se bavim sportom

Analizom navedenog pitanja vidljivo je da od ukupnog broja ispitanika njih 165 odnosno 72,40% školske djece aktivno je uključeno u neki vid sportske aktivnosti ili igre. Odgovor povremeno izabralo je 41 ispitanik odnosno 18%, dok je negativan odgovor ponudilo 22 učenica/ka odnosno njih 9,6%.

Jedan ispitanik nije ponudio niti jedan ponuđeni odgovor.

U Grafu 4. prikazani su rezultati pitanja koliko sati tjedno provodite na sportskoj aktivnosti.

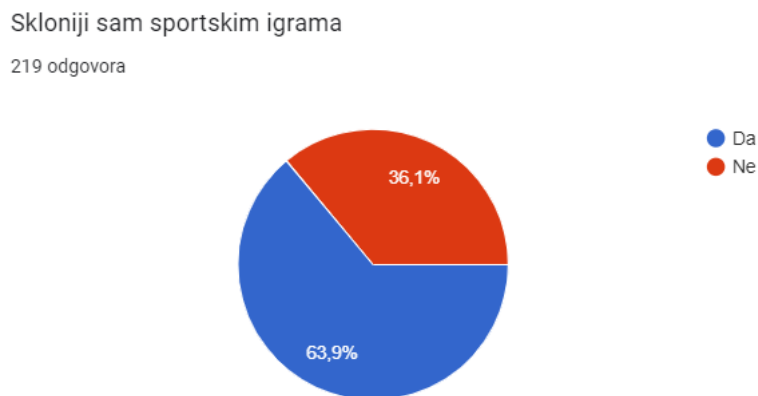
Graf 4. Rezultati odgovora_tjedni sati sportske aktivnosti

Analizom dobivenih rezultata na pitanje koliko sati tjedno provodite na sportskoj aktivnosti, ukupno je 211 ispitanika ponudilo odgovor. Njih 103, odnosno 48,8%, izabralo je ponuđeni

odgovor od 3 do 4 sata. Učenice/i koji su uključene od 4 do 5 sati u sportske aktivnosti ima 35 ili 15,2%, dok 76 ispitanika provodi više od 5 sati tjedno na svojim treninzima.

Ujedno 18 učenica/ka nije odgovorilo na ovo pitanje.

U Grafu 5. prikazani su rezultati pitanja jesu li skloniji sportskim igrama ili pojedinačnim sportovima.

Graf 5. Rezultati odgovora *_skloniji sam sportskim igrama*

Analizom dobivenih rezultata na pitanje jesu li skloniji sportskim igrama ili pojedinačnim sportovima, ukupno je 219 ispitanika ponudilo odgovor. Njih 140, odnosno 48,8%, ponudilo je potvrđan odgovor, dok 79 ispitanika više preferiraju pojedinačne sportove.

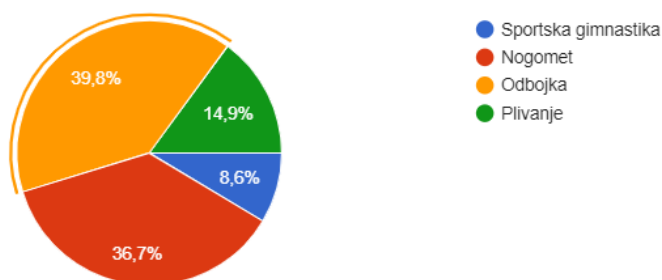
Ujedno 10 učenica/ka nije odgovorilo na ovo pitanje.

Odbojkom se ukupno bavi 46 ispitanika odnosno 27,88% učenica/ka , nogometom njih 33 ili 20,00%, plesom 10 ili 0,06%, odnosno oko 50% ispitanika uključeno je u tri sportske aktivnosti, dok je po 9 učenica/ka odgovorilo: atletikom, plivanjem, rukometom, košarkom odnosno njih 21,82% . Ostali sportovi imaju manje od 4 ponuđena odgovora odnosno 30% školske djece treniraju judo, taekwando, jahanje, stolni tenis, tenis, veslanje, vaterpolo, hrvanje, boks, biciklizam i sl.

U Grafu 6. prikazani su rezultati pitanja koji bi od ponuđenih sportova izabrali da su u mogućnosti.

Od navedenih sportova da sam u mogućnosti izabrao bih

221 odgovor

Graf 6. Rezultati pitanja *_mogućnost biranja sportske aktivnosti*

Analizom dobivenih rezultata na pitanje koju bi sportsku aktivnost izabrali, ukupno je 88 ispitanika ponudilo odgovor odbojka ili njih 39,8%, zatim nogomet 81, odnosno 36,8%, plivanje je izabralo 33 ispitanika ili 14,9%, a za sportsku gimnastiku odlučilo se njih 19 ili 8,6%.

Ujedno 8 učenica/ka nije odgovorilo na ovo pitanje.

U Tablici 1. prikazani su rezultati kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Sa svojom sportskom aktivnošću prvi put sam se susrela*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=229).

Tablica 1. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Sa svojom sportskom aktivnošću prvi put sam se susrela*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=229)

Varijabla	U	KU	%	K%
Sa svojom sportskom aktivnošću prvi put sam se susrela				
Promocijom lokalnog kluba	18	18	7,85	7,85
Preko medija	19	37	8,30	16,15
Preko prijatelja/ica	42	79	18,34	34,49
Preko roditelja ili obitelji	58	137	25,33	59,82
Preporuka liječnika	/	/	/	/
U školi, kao izvannastavna ili izvanškolska aktivnost	92	229	40,18	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 1. vidljivo je kako učenici najčešće biraju svoju sportsku aktivnost koja im je organizirana kao izvannastavna ili izvanškolska aktivnost pri školi, odnosno njih 92 ili 40,18%, zatim nasljeđuju svoju obiteljsku tradiciju bavljenja nekim sportskim aktivnostima,

njih 58 ili 25,33%, preko prijatelja/ice 18,34%. Mediji su utjecali na 8,30% ispitanika, dok su lokalni klubovi u mjestu stanovanja s relativnom vrijednošću od 7,85% utjecali na izbor i odabir njihove sportske aktivnosti.

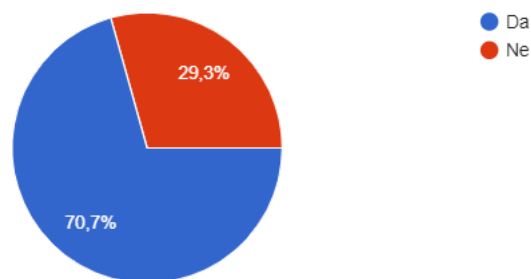
Pojedini ispitanici odlaze na sportske aktivnosti u druge sredine jer su roditelji u mogućnosti financijski popratiti želje svoje djece (tenis, jahanje, i sl).

Sve ovo ukazuje da ne postoje sustavni postupci sportske animacije kod školske djece na području Istarske županije.

U Grafu 7. prikazani su rezultati pitanja imaju li pojedini članovi obitelji doticaj sa sportom.

Pojedinačni članovi u mojoj obitelji imaju doticaja sa sportom

225 odgovora

Graf 7. Rezultati pitanja *pojedini članovi obitelji imaju doticaj sa sportom*

Analizom dobivenih rezultata na pitanje imaju li pojedini članovi obitelji doticaj sa sportom, ukupno je 225 ispitanika ponudilo odgovor. Njih 159, odnosno 70,7%, ponudilo je potvrđan odgovor, dok 66 ili 29,3% ispitanika nemaju člana obitelji koji je na bilo koji način uključen u sport.

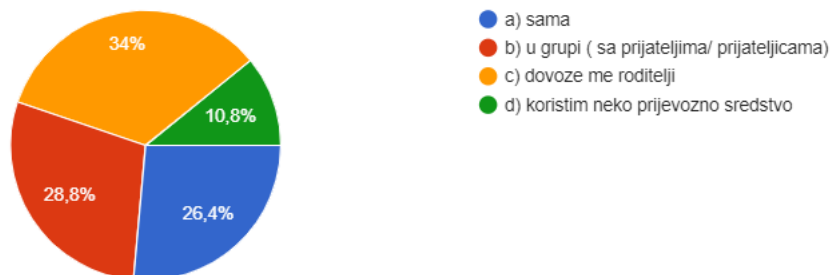
Ujedno 4 učenice/ka nije odgovorilo na ovo pitanje.

U Grafu 8. prikazani su rezultati pitanja kako dolaze na trening.

Na trening dolazim

212 odgovora

 Kopiraj

Graf 8. Rezultati pitanja *kako dolazim na trening*

Analizom dobivenih rezultata na pitanje kako dolaze na trening ukupno je 212 ispitanika ponudilo odgovor. Ukupno 72 školske djece ili 34% dolaze s roditeljima, njih 61, odnosno 28,8%, dolaze u grupi s prijateljicom ili prijateljem, zatim 56 ispitanika ili 26,4% dolaze sami, a prijevozno sredstvo za odlazak na sportsku aktivnost koristi 23 učenice/ka ili 10,8%. Ujedno 17 učenice/ka nije odgovorilo na ovo pitanje.

U Grafu 8. prikazani su rezultati pitanja kako sebe vide u budućnosti s obzirom na sadašnju sportsku aktivnost.

Vidim sebe u budućnosti kao

224 odgovora

 Kopiraj

Grafu 8. prikazani su rezultati pitanja *vidim sebe u budućnosti kao*

Analizom dobivenih rezultata na pitanje kako sebe vide u budućnosti s obzirom na sportsku aktivnost, 224 ispitanika je ponudilo odgovor. Ukupno 56 školske djece ili 25% ipak sebe vide kao buduće aktivne sportašice/še, njih 50, odnosno 22,3%, očekuju da će se profesionalno baviti sportom, a s druge strane čak 47 sadašnjih aktivnih sportaša ispitanike ili 21% uopće se ne vide u budućnosti u sportu, što nikako nije prihvatljivo uz činjenicu da su

ponuđeni odgovor kao rekreativnog sportaša sebe prepoznali u budućnosti samo 22 ispitanika ili 9,8%.

Svi dobiveni rezultati ovim istraživanjem nisu nimalo ohrabrujući, uzimajući u obzir važnost tjelesnog vježbanja kao potrebitog čimbenika budućeg zdravog načina života te poboljšanja zdravlja u cjelini.

Navedeno ukazuje da školska djeca kao da nisu svjesna važnosti tjelesnog vježbanja, više su sklona nekim drugim kreativnim aktivnostima, učenju sviranja novih instrumenata, učenju dodatnih jezika izvan škole, raznim popularnim radionicama na društvenim mrežama pa su se aktivnosti za normalnu esencijalnu funkciju organskih sustava donekle zanemarile. Na razvoj svih vještina lijepo je ulagati, međutim kad je u pitanju zdravlje ne bi se trebalo zanemarivati i sportske aktivnosti.

Sedentarni način života, utjecaj nekretanja i smanjenje tjelesne aktivnosti za vrijeme pandemije COVIDA 19, svakodnevne nove tehnologije, virtualne igre, sve to očito nije bilo dovoljno upozorenje da bi se sustavno trebali provoditi postupci sportske animacije po školama, promjerice provoditi pokazni treninzi pojedinih sportskih igara, nuditi različite oblike informiranja putem djeci zanimljivih internet stranica, dodatne edukacije za učitelje i roditelje i još mnogo toga.

Trebalo bi se na neke načine popularizirati određene sportove suradnjom više ministarstava, savezom sportova pojedinog grada, ministarstvom sporta i obrazovanja, općina te zajedničkim snagama organizirati sportske događaje koje će zainteresirati mlade. Napraviti projektne sportske dane u školi gdje će se određeni klubovi i sportovi predstaviti djeci, iako školska dvorana možda nema uvjete za pohađanje određenih sportova te će na taj način djeca moći po prvi put vidjeti određene sportove. Organizirati na gradskim trgovima dane sporta na mjesečnoj razini te na taj način pokušati popularizirati sport. Pojedincima ponuditi razne aktivnosti u kojima će se za svakoga pronaći nešto što će probuditi interes ili zanimaciju koja će poboljšati antropološki status pojedinca. Osim projektnih dana u školama, na trgovima, vrlo je važno popularizirati sportove i na društvenim mrežama obzirom da se danas najviše slijede trendovi. Provođenjem svim ovih postupaka animacije, s vremenom bi klubovi imali puno veći broj upisane djece, a time i talentirane djece te bi se cjelokupan sport podigao na višu razinu.

Potrebno je provoditi dodatne sustavne postupke i aktivnosti koje će pridonijeti povećanju broja školske djece koja će biti uključena u sport i koja će pripomoći da se kvalitetnije organizira njihovo slobodno vrijeme.

6. ZAKLJUČAK

Cilj ovoga rada bio je utvrditi koje se aktivnosti i postupci sportske animacije provode kod školske djece na području Istarske županije te njihove sklonosti pojedinim sportskim aktivnostima.

Na uzorku ispitanika koji uključuje 229 osnovnoškolske djece (128 učenica te 101 učenika) od 5. do 8. razreda s različitih područja Istarske županije primjenjen je anonimni on-line upitnik *Aktivnosti i postupci sportskih animacija kod školske djece*, koji je konstruiran isključivo za ovo istraživanje.

Učenici/e najčešće biraju svoju sportsku aktivnost koja im je organizirana kao izvannastavna ili izvanškolska aktivnost pri školi, zatim nasljeđuju svoju obiteljsku tradiciju bavljenja nekim sportskim aktivnostima, preko prijatelja/ice, medija te putem lokalnih klubova u mjestu stanovanja ili na putu do škole. Pojedini ispitanici odlaze na sportske aktivnosti u druge sredine jer su roditelji u mogućnosti financijski popratiti želje svoje djece (tenis, jahanje, i sl).

Sve ovo ukazuje da ne postoje sustavni postupci sportske animacije kod školske djece na području Istarske županije.

Više od 25% ispitanika uopće se ne bavi ili se povremeno bave nekom sportskom aktivnošću, a oni koji su sad i uključeni u neki oblik trenažnog procesa, većina sebe ne vide u budućnosti ni kao profesionalne ili aktivni sportaše ili moguće rekreativce.

Naime, analizom dobivenih rezultata na pitanje koju bi sportsku aktivnost izabrali, djevojčice većinom iskazuju želju za treniranjem odbojke, dok dječaci za nogometom. Dječaci su u prednosti jer u svakom mjestu postoji organizirani nogometni klubovi što se za odbojku ne može reći, mada analizom registriranih djevojčica i djevojaka govorimo o sportu koji je najzastupljeniji kod ženske populacije. Ujedno iskazuju interes za plivanjem i sportskom gimnastikom, ali kako im iste nisu dostupne, prihvaćaju sportske aktivnosti koje su im ponuđene u njihovom okruženju.

Moguće je da školska djeca čiji roditelji imaju bolju financijsku situaciju, mogu birati svoje omiljene sportove, dok ostale učenice i učenici prihvaćaju ponuđene oblike sportskih aktivnosti koja ih u potpunosti ne ispunjava, pa nije ni čudno da se ne vide kao budući aktivni ili profesionalni sportaši u određenom sportu.

7. LITERATURA

1. Arbunić, A., & Ljubetić, M. (2006). Skrbne i ubojite navike u ponašanju u odnosima sa" značajnim drugima". *Napredak (Zagreb)*, 147(2), 149-160.
2. Badrić, M., & Prskalo, I. (2011). Participiranje tjelesne aktivnosti u slobodnom vremenu djece i mladih. *Napredak: Časopis za interdisciplinarna istraživanja u odgoju i obrazovanju*, 152(3-4), 479-494.
3. Breslauer, N. (2008.). *Tjelesna i zdravstvena kultura*, Skripta. Čakovec: Međimursko veleučilište.
4. Đonlić, V. (2023). Usklađenost civilizacijskih trendova usmjerenih na stjecanje veće količine teorijskih znanja s čovjekovom biotičkom potrebom za kretanjem. *Ers: edukacija rekreacija sport*, 32(45), 5-11.
5. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_08_96_2711.html
Pristupljeno: 20. ožujka 2024.
6. <https://www.who.int/docs/default-source/gho-documents/world-health-statistic-reports/world-health-statistics-2016.pdf> Pristupljeno: 20. ožujka 2024.
7. Ilišin, V. (2002). *Interesi i slobodno vrijeme mladih*. Zagreb: Institut za društvene izražavanja. Državni zavod za zaštitu obitelji, materninstva i mladeži.
8. Jedud, I., Novak, T. (2006.). Provođenje slobodnog vremena djece i mladih s poremećajima u ponašanju – kvalitativna metoda. *Revija za sociologiju*, 37 (1–2), 77-90.
9. Kautiainen, S., L. Koivusilta, T. Lintonen, S. M. Virtanen, A. Rimpela. (2005). Use of information and communication technology and prevalence of overweight and obesity among finnish adolescent. *International journal of obesity*. 29(8), 925-933.
10. Kurtović, E. (2023). *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci*. Završni rad, Kineziološki fakultet, Sveučilišta u Splitu.
11. Madden, M., Lenhart, A., Cortesi, S., Gasser, U., Duggan, M., Smith, A., & Beaton, M. (2013). Teens, social media, and privacy. *Pew Research Center*, 21(1055), 2-86.
12. Mehlbye, J., & Jensen, U. (2003). *Children and Young People's Leisure Time Activities in the Municipality of Frederiksberg*. Copenhagen: Danish Institute of Governmental Research.
13. Milavić, B., Grgantov, Z., & Milić, M. (2013). Relations between coping skills and situational efficacy in young female volleyball players. *Facta Universitatis: Series Physical Education & Sport*, 11(2).

14. Milavić B., M. Milić, Z. Grgantov, J. Elezović, P. dapić-Caput & P. Sinovčić (2012). Relations between kinesiological engagement, psychological characteristics and types of computer use in adolescents [In Croatian language]. In: Miletić D., Krstulović S., Grgantov Z., Bavčević T., & Kezić A. (Eds.): *Proceedings Book of 4th International Scientific Conference Contemporary Kinesiology August 24-26 2012, Split*. Faculty of Kinesiology, University of Split, Croatia. 696-704.
15. Milić, M. (20219). O mogućnostima primjene sportskih aktivnosti u prevladavanju negativnih trendova suvremenog načina života: Primjer odbojka. U: V. Babić (Ur.), *Zbornik 28. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske „Odgovor kineziologije na suvremeni način života“* (str. 38-49). Zadar: Hrvatski kineziološki savez.
16. Milić, M., B. Milavić, Z. Grgantov. (2011). Relations between sport involvement, self-esteem, sport motivation and types of computer usage in adolescents. *Proceedings of 3rd International Scientific Congress "Anthropological Aspects of Sport, Physical Education and Recreation"*. November 2011. Banja luka, Bosnia and Herzegovina.
17. Perasović, B. i Bartoluci, S. (2007). „Sociologija sporta u hrvatskom kontekstu“. *Sociologija i prostor*, 175(1), 105-119.
18. Previšić, V. (2000). Slobodno vrijeme između pedagoške teorije i odgojne prakse. *Napredak* 141 (4) 403-410.
19. Previšić, V. (2000). Slobodno vrijeme između pedagoške teorije i odgojne prakse. *Napredak (Zagreb)*, 141(4), 403-410.
20. Samardžić, M., J. Bego, B. Milavić. (2011). Psihološke razlike adolescenata ustrajnih u sportu i onih kojisu odustali od organiziranog bavljenja sportom. *Proceedings of 2nd International Symposium " Sport, Tourism and Health"*. Editors: Skender N., N. Čikeš. 14 -16 October 2011. Bihać, Bosnia and Herzegovina (*in press*).
21. Sever, I. (2015). Importance-performance analysis: A valid managemet tool?. *Tourism management*, 48, 43-53.
22. Sjolie, A. N., & Thuen, F. (2002). School journeys and leisure activities in rural and urban adolescents in Norway. *Health promotion international*, 17(1), 21-30.
23. Teglović J. (2013). Moderna tehnologija mijenja rad mozga. Dostupna na: https://www.zzjzdnz.hr/hr/zdravlje/mentalno-zdravlje/547-ch-0?l_over=1
Pristupljeno: 20. ožujka 2024.

